VII kadencja

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ KOMISJI FINANSÓW PUBLICZNYCH (NR 244)

z dnia 25 września 2013 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Finansów Publicznych (nr 244)

25 września 2013 r.

Komisja Finansów Publicznych, obradująca pod przewodnictwem posła **Dariusza Rosatiego (PO)**, przewodniczącego Komisji, zrealizowała następujący porządek dzienny:

- rozpatrzenie i zaopiniowanie dla Marszałka Sejmu – na podstawie informacji Ministra Finansów – wniosku Klubu Parlamentarnego Solidarna Polska o przedstawienie na posiedzeniu Sejmu „Informacji Prezesa Rady Ministrów na temat działań organów państwa i instytucji państwowych w odniesieniu do podmiotów prowadzących działalność parabankową”.

W posiedzeniu udział wzięli: **Wojciech Kowalczyk** podsekretarz stanu w Ministerstwie Finansów wraz ze współpracownikami, **Stanisław Chmielewski** podsekretarz stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości wraz ze współpracownikami, **Andrzej Jakubiak** przewodniczący Komisji Nadzoru Finansowego wraz ze współpracownikami, **Jaroslaw Król** wiceprezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów wraz ze współpracownikami.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Ksenia Angierman-Kozielska**, **Michał Nowak**, **Mariusz Pawełczyk**, **Anna Woźniak** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych.

Przewodniczący poseł Dariusz Rosati (PO):

Otwieram posiedzenie Komisji Finansów Publicznych. Stwierdzam kworum. Porządek dzisiejszego posiedzenia przewiduje rozpatrzenie i zaopiniowanie dla Marszałek Sejmu – na podstawie informacji Ministra Finansów i przedstawicieli innych centralnych organów administracji państwowej – wniosku Klubu Parlamentarnego Solidarna Polska o przedstawienie na posiedzeniu Sejmu „Informacji Prezesa Rady Ministrów na temat działań organów państwa i instytucji państwowych w odniesieniu do podmiotów prowadzących działalność parabankową”. Czy są uwagi do porządku dnia? Nie słyszę uwag. Stwierdzam zatem, że przyjęliśmy porządek dzienny.

Chciałbym poinformować Wysoką Komisję, że Klub Parlamentarny Solidarna Polska wystąpił w dniu 26 sierpnia bieżącego roku do Marszałek Sejmu z wnioskiem o uzupełnienie porządku obrad Sejmu o punkt, cytuję, „Informacja Prezesa Rady Ministrów na temat działań organów państwa i instytucji państwowych w odniesieniu do podmiotów prowadzących działalność parabankową”. Pani Marszałek podjęła decyzję o skierowaniu tego wniosku do Komisji Finansów Publicznych, w celu przedstawienia informacji przez upoważnionych przedstawicieli rządu na ten temat na posiedzeniu Komisji oraz rozważenia potrzeby przeprowadzania w tej sprawie debaty na plenarnym posiedzeniu Sejmu.

Proponuję więc, abyśmy procedowali w następujący sposób. Najpierw zapytam, czy przedstawiciele wnioskodawców chcieliby uzupełnić swój wniosek, który został paniom i panom posłom doręczony w formie elektronicznej. Jeśli nie będzie takiej potrzeby, poproszę przedstawicieli poszczególnych resortów o przedstawienie działań podejmowanych w odniesieniu do podmiotów prowadzących działalność parabankową. Następnie będziemy mieli okazję zadawać pytania i wypowiadać się na ten temat. Będzie dyskusja. A na koniec posiedzenia podejmiemy decyzję o tym, czy uznajemy za celowe przeprowadzenie debaty na ten temat na plenarnym posiedzeniu Sejmu. Czy taki tryb pracy jest do zaakceptowania? Sprzeciwu nie słyszę. Stwierdzam więc, że taki tryb przyjęliśmy.

Rozpoczynamy w takim razie realizację tego punktu. Chciałem zapytać wnioskodawców, czy widzą potrzebę, aby dodać coś do tego wniosku, który do nas trafił? Pod wnio-

skiem jest podpisany pan przewodniczący Mularczyk, prawda? Rozumiem jednak, że dzisiaj jest nieobecny. Pan poseł Romanek chciałby w tej sprawie zabrać głos. Bardzo proszę.

Poseł Andrzej Romanek (SP):

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, szanowni goście, otóż temat jest niezwykle ważki, dlatego że to feralne wydarzenie związane ze sprawą Amber Gold miało miejsce w ubiegłym roku i było wielu: ponad 11 tys. osób, oszukanych w tej sprawie, ale ta działalność parabankowa niestety nadal jest prowadzona. Mimo informacji, które uzyskaliśmy w tych sprawach między innymi od Komisji Nadzoru Finansowego – dokumenty mieliście państwo w załączeniu – uważamy, że ten sposób i tempo procedowania czy też przedstawiania propozycji jest dalece niewystarczające. Efekt tych działań może być znowu bardzo niekorzystny dla osób, które korzystają z tychże parabanków. Pomijam kwestię wysokości oprocentowania, wyłudzania, że tak się wyrażę, tego oprocentowania, kwestię dotyczącą prowadzenia takiej działalności parabankowej przez spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, która często jest zastrzeżona dla banków, kwestię łamania przepisów ustawy – Prawo bankowe, ale też innych ustaw. Powoduje to, że ci, którzy zostali pokrzywdzeni w tej wielkiej aferze, uważają, że do dzisiaj nic w tej sprawie nie zostało zrobione. Podkreślam, minął już rok od wybuchu tejże afery. Ja tylko wspomnę, że Komitet Stabilności Finansowej zauważył, że właśnie wyłudzenie pieniędzy przez Amber Gold od ponad 11 tys. osób było możliwe dzięki zaniechaniu ze strony instytucji publicznych – przede wszystkim prokuratury, Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, ABW, CBŚ – działań z tego tytułu wynikających, które były konieczne, na podjęcie których zwracała uwagę Komisja Nadzoru Finansowego.

Drugi aspekt również bardzo ważny dotyczący przecież Komisji Nadzoru Finansowego, która nie ma tak naprawdę żadnych prawnych narzędzi do tego, żeby nad takimi parabankami – jak je zwał, to już kwestia nazewnictwa, która jest kwestią wtórną – mogła sprawować jakiś nadzór nad tymi bankami, żeby mogła sprawować jakiś nadzór nad tymi parabankami. Przypomnę, że Prawo bankowe wymaga od banków, po pierwsze, kapitału, po drugie, możliwości nadzoru nad tymi bankami przez Komisję Nadzoru Finansowego i wielu innych działań, które mogą być podejmowane wobec banków. W jakim celu? Właśnie w celu zabezpieczenia lokowanych tam środków przez mieszkańców naszego kraju i nie tylko. W związku z powyższym uważamy, że ta informacja jest konieczna. Gdyby nie upływ czasu i gdyby podjęto działania bardzo stanowczo i szybko i dzisiaj mielibyśmy wiele projektów ustaw, nie byłoby pewnie takiej potrzeby, ale do dzisiaj tak naprawdę nic się nie wydarzyło i dlatego ta informacja premiera jest po prostu w naszej opinii na posiedzeniu plenarnym Sejmu jak najbardziej konieczna i uzasadniona. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Dariusz Rosati (PO):

Dziękuję bardzo. Panie pośle, w zasadzie powtórzył pan argumentację zawartą w piśmie klubowym, a myślałem, że doda pan jakieś nowe argumenty. Także prosiłbym może już, żebyśmy nie tracili czasu na powtarzanie tych samych argumentów, które zostały już przedstawione wcześniej. Będę następnie prosił o informację przedstawicieli czterech urzędów państwowych: Ministerstwa Finansów, Ministerstwa Sprawiedliwości, Komisji Nadzoru Finansowego oraz Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów. Chciałbym zacząć od pana ministra finansów. Udzielam głosu panu ministrowi Kowalczykowi z prośbą o przedstawienie informacji na ten temat.

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Finansów Wojciech Kowalczyk:

Bardzo dziękuję. Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, szanowni państwo, 16 sierpnia 2012 r. odbyło się posiedzenie Komitetu Stabilności Finansowej między innymi z udziałem prezesa Rady Ministrów, ministra sprawiedliwości, prokuratora generalnego, prezesa UOKiK, rzecznika praw obywatelskich. Głównym celem tego spotkania było pochylenie się nad problemem funkcjonowania podmiotów, które gromadzą depozyty bez wymaganego przepisami prawa zezwolenia i które również bez zezwolenia oferują usługi finansowe. Efektem tego posiedzenia Komitetu Stabilności Finansowej był raport, który został przyjęty i ukazał się 18 marca 2013 r. Główne kwestie, które ten raport

zawiera, to nadanie Komisji Nadzoru Finansowego uprawnień do żądania informacji od podmiotów spoza sektora bankowego, co do których istnieje podejrzenie, że prowadzą działalność polegającą na zbieraniu środków finansowych w celu obciążania ich ryzykiem lub inną działalność, która wymagałaby zezwolenia, wprowadzenie obowiązku rejestracji wobec takich podmiotów prowadzących działalność polegającą na udzielaniu pożyczek i kredytów konsumenckich, wprowadzenie maksymalnej wysokości odsetek za czas opóźnienia w spłacie oraz odsetek pobieranych od odsetek, ograniczenie kosztów kredytu konsumenckiego poprzez wprowadzenie maksymalnej wysokości stopy oprocentowania, podwyższenie sankcji karnej za prowadzenie działalności bankowej bez wymaganego zezwolenia, wprowadzenie możliwości udostępniania przez KNF informacji stanowiących tajemnicę zawodową przy kierowaniu do prokuratury zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstw i ujednolicenie terminologii związanej z oceną zdolności kredytowej.

W dniu 27 sierpnia tego roku Ministerstwo Finansów przekazało do uzgodnień międzyresortowych i konsultacji społecznych projekt założeń do ustawy o zmianie ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym, ustawy – Prawo bankowe, oraz niektórych innych ustaw. Ten projekt założeń zawiera, ale też poszerza te kwestie, które zostały poruszone w raporcie Komitetu Stabilności Finansowej. Czyli przede wszystkim podstawowe regulowane zagadnienia to: rozszerzenie dla Komisji Nadzoru Finansowego na wszystkie sektory uprawnień do prowadzenia postępowania wyjaśniającego wobec podmiotów, co do których zachodzi podejrzenie, że wykonują działalność bez zezwolenia. Obecnie takie uprawnienie Komisja Nadzoru Finansowego ma, jeżeli chodzi o rynek kapitałowy. Chcemy to rozszerzyć na cały rynek finansowy.

Druga ważna rzecz to rozszerzenie sankcji karnych za gromadzenie bez zezwolenia środków finansowych innych osób w celu obciążania ich ryzykiem. Proponujemy w projekcie, aby zagrożenie sankcją karną określoną w art. 171 ust. 1 ustawy – Prawo bankowe, zostało podwyższone do 5 lat pozbawienia wolności oraz 10.000 tys. zł grzywny. Trzecia sprawa to usprawnienie trybu współpracy Komisji Nadzoru Finansowego z organami ścigania w zakresie składania zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa. Chodzi tutaj o wprowadzenie możliwości przekazywania organom ścigania informacji objętych tajemnicą bankową w przypadku składania zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa w wymienionych w ustawie o nadzorze nad rynkiem finansowym przypadkach, czyli *de facto* w przypadku przestępstw popełnianych przeciwko bezpieczeństwu obrotu na rynku kapitałowym, przestępstw związanych z naruszeniem tajemnicy bankowej, ubezpieczeniowej i tajemnicy dotyczącej działania rynku kapitałowego.

Następna ważna kwestia to wprowadzenie reglamentacji działalności polegającej na udzielaniu kredytów konsumenckich poprzez uzależnienie jej wykonywania od obowiązku uzyskania wpisu w Rejestrze Działalności Regulowanej. Na podstawie właśnie obecnych doświadczeń propozycja wychodzi naprzeciw dotychczasowym doświadczeniom, szczególnie jeżeli chodzi o UOKiK. Zaproponowaliśmy, żeby stworzyć taki rejestr właśnie przy Urzędzie Ochrony Konkurencji i Konsumentów. Następna kwestia to jest ograniczenie możliwości pobierania nadmiernych opłat, prowizji i odsetek w umowach pożyczek i kredytów. Proponujemy określenie maksymalnej wysokości tych odsetek i prowizji od kredytów i pożyczek.

Kwestia nr 6 to ograniczenie całkowitego kosztu kredytu ponoszonego przez kredytobiorców kredytów konsumenckich. Jest to najbardziej skomplikowana materia do uregulowania w formie ustawy, bowiem mamy tutaj do czynienia zarówno z tak zwanymi chwilówkami jak również z pożyczkami udzielanych na okres roku czy pół roku. Nasza propozycja to 30% jako maksymalne koszty z wyłączeniem oczywiście kosztów odsetkowych. Podkreślam wyraz „propozycja". Jak wcześniej wspomniałem, materia jest bardzo skomplikowana. Wiem, że jest wiele różnych propozycji zarówno ze strony klubów parlamentarnych jak i ze strony środowiska firm pożyczkowych oraz ze strony organizacji konsumenckich.

Następna propozycja to wprowadzenie regulacji dotyczących obowiązku zasilania przez kredytodawców kredytów konsumenckich zewnętrznych baz danych, kwestia zasilania zarówno baz danych zarówno BIK jak i BIG. Wydaje nam się, że zwiększe-

nie dostępności informacji za zgodą zainteresowanych może tylko wpłynąć na poprawę transparentności procesu oceny zdolności kredytowej i transparentności rynku pożyczek konsumenckich. To ze strony Ministra Finansów krótkie podsumowanie, jeżeli chodzi o naszą inicjatywę legislacyjną. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Dariusz Rosati (PO):

Bardzo dziękuję, panie ministrze. W dalszej kolejności chcę poprosić pana ministra Chmielewskiego, przedstawiciela Ministerstwa Sprawiedliwości, o przedstawienie działań resortu dotyczących podmiotów prowadzących działalność parabankową. Bardzo proszę, panie ministrze.

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości Stanisław Chmielewski:

Dziękuję. Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, przepraszam serdecznie za moje spóźnienie, ale przybyłem tu prosto z posiedzenia Komisji Nadzoru Audytowego w Ministerstwie Finansów. Jeżeli chodzi o działania podjęte w związku z działalnością parabankową w naszym kraju przez Ministerstwo Sprawiedliwości, to informacja w tym zakresie przedłożona została w piśmie z 20 września 2013 r. Pragnę w tym miejscu poinformować Wysoką Komisję, że w ramach tych działań ustawą z dnia 7 grudnia 2012 r. o zmianie ustawy o Krajowym Rejestrze Karnym oraz niektórych innych ustaw wprowadzono regulację umożliwiającą sądom rejestrowym automatyczną weryfikację osób podlegających wpisowi do Krajowego Rejestru Sądowego pod kątem ich zdolności do pełnienia funkcji w organach spółki. Od dnia 15 stycznia bieżącego roku w odniesieniu do osób wpisywanych do Krajowego Rejestru Sądowego w składach organów spółki, to jest w zarządzie, komisji rewizyjnej, radzie nadzorczej czy w charakterze likwidatora sądy rejestrowe otrzymują z Krajowego Rejestru Karnego informację i to za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, czy osoba podlegająca wpisowi nie jest skazana za jedno z przestępstw, o których mowa w art. 18 §. 2 Kodeksu spółek handlowych bądź czy nie orzeczono wobec niej środka karnego określonego w art. 39 pkt 2) Kodeksu karnego. Weryfikacja ta ostatnio dotyczy również innych podmiotów niż spółki, czyli stowarzyszeń, fundacji i związków zawodowych. Obecnie zatem nie jest możliwe wpisanie do Krajowego Rejestru Sądowego w skład organów spółki osoby, która z mocy ustawy nie ma zdolności do pełnienia funkcji w organach spółki.

Zakończono również weryfikację osób wpisanych do Krajowego Rejestru Sądowego przed dniem 15 stycznia 2013 r. Wszystkie ujawnione przypadki naruszenia zakazu z art. 18 § 2 Kodeksu spółek handlowych lub też z art. 39 pkt 2 Kodeksu karnego zostały przekazane właściwym sądom rejestrowym celem wszczęcia stosownych postępowań zmierzających do wykreślenia z Krajowego Rejestru Sądowego osób, które wyżej wymieniony zakaz naruszyły. Przewidywany jest również drugi etap realizacji weryfikacji w zakresie art. 20 ust. 1 pkt 4 lit. b) i pkt 5 ustawy z 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie jak też zgodnie z art. 18 ust. 5 ustawy z 5 listopada 2009 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych oraz weryfikację z rejestrem dłużników niewypłacalnych. To zostanie wdrożone w dniu 1 stycznia 2014 r., a do dnia 30 czerwca 2014 r. zostanie również przeprowadzana ta weryfikacja osób wpisanych przed 1 stycznia 2014 r.

Jednocześnie podjęto działania mające na celu usprawnienie funkcjonowania sądów rejestrowych. W projekcie założeń ustawy o zmianie ustawy – Kodeks spółek handlowych, oraz niektórych innych ustaw Minister Sprawiedliwości proponuje zmiany, które ułatwią egzekwowanie przez sądy rejestrowe obowiązku terminowego składania sprawozdań finansowych przez zobowiązane do tego podmioty. Proponuje się wpisywanie do Krajowego Rejestru Sądowego, okresu, za jaki złożono sprawozdanie finansowe ze wskazaniem zakresu dat jak również wpisywanie za każdym razem jedynie jednego roku obrotowego, którego dotyczy sprawozdanie, zamiast informacji łącznej, na przykład za 2 lata obrotowe, gdy złożono sprawozdania jednocześnie za kilka okresów.

Do KRS wpisywana byłaby także informacja o dacie końcowej roku obrotowego, co docelowo pozwoli na automatyczne generowanie przez system informatyczny informacji o braku wywiązania się przez podmiot wpisany do rejestru z obowiązku złożenia sprawozdania pomimo upływu terminu. We wskazanym powyżej projekcie proponuje się rów-

nież wprowadzenie obligatoryjnego zgłaszania informacji o braku obowiązku składania sprawozdań finansowych, jeżeli podmiot wpisany do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego nie ma takiego obowiązku z racji nieosiągnięcia odpowiedniego przychodu na podstawie art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy o rachunkowości. W ocenie Ministra Sprawiedliwości zmiany te pozwolą sądom rejestrowym na bardziej efektywne egzekwowanie od podmiotów wpisanych do KRS obowiązków związanych ze składaniem sprawozdań finansowych. Projekt ten obecnie znajduje się w fazie uzgodnień międzyresortowych i konsultacji społecznych, do których został skierowany w lipcu bieżącego roku.

Jednocześnie trwają prace nad projektem kompleksowej nowelizacji ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym mającej na celu zwiększenie skuteczności systemu egzekwowania obowiązków rejestrowych. Przewiduje się wprowadzenie rozwiązań umożliwiających uproszczone wykreślenie z rejestru podmiotów, które nie mają majątku i faktycznie nie prowadzą działalności. Trzeba bowiem pamiętać, że istnienie w rejestrze takich podmiotów ma negatywny wpływ na sprawność działania sądu rejestrowego, ponieważ także wobec nich sąd zobowiązany jest wszczynać postępowanie przymuszające, co do których z góry można założyć, że nie przyniosą oczekiwanego rezultatu, a także obciążają budżet państwa i angażują czas pracy sędziów i referendarzy. Projekt zakłada również, że postępowania przymuszające sądy prowadziłyby tylko wobec podmiotów, które rzeczywiście funkcjonują w obrocie gospodarczym i prawnym.

W bardzo wielu przypadkach działania sądów wobec tych podmiotów, które nie posiadają na przykład adresu lub zarządu, są nieefektywne. Jak już mówiłem związane są również z kosztami. Sąd rejestrowy powinien skoncentrować swoją aktywność, po pierwsze, na rozpatrywaniu wniosków składanych przez strony, po drugie, na podejmowaniu działań z urzędu, działań efektywnych, jeżeli dostrzega uchybienia w samym prowadzeniu rejestru przez podmiot.

Projekt ten zakłada również propozycje szeregu innych rozwiązań, na przykład dotyczących kwestii ustanowienia kuratora, mających na celu ułatwienie prowadzenia działalności gospodarczej i wzmocnienie tym samym pewności i bezpieczeństwa obrotu gospodarczego oraz usprawnienie funkcjonowania sądów, ale też i bezpieczeństwo stron, które korzystają z informacji w Krajowym Rejestrze Sądowym, w sprawie której za chwilę również przedstawię informację, jaka moim zdaniem jest bardzo istotna z punktu widzenia tego, co może podjąć w następstwie tej informacji również Minister Finansów i jego służby. Jednocześnie pragnę poinformować, że zainicjowano także prace nad zmianą przepisów Kodeksu cywilnego regulujących maksymalną wysokość odsetek. Propozycje te, jak tu słyszę, zostały objęte prowadzonym przez Ministerstwo Finansów projektem założeń do ustawy o zmianie ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym, ustawy – Prawo bankowe, oraz niektórych innych ustaw. Nasza współpraca jest prowadzona na bieżąco. Dążymy do rozwiązania tych kwestii w tym duchu, o którym mówił pan minister przede mną.

W 2013 r. zaplanowano i przeprowadzono również we współpracy z Komisją Nadzoru Finansowego szereg szkoleń dla sędziów, prokuratorów oraz innych pracowników wymiaru sprawiedliwości z zakresu działalności parabanków oraz zasad realizowania usług finansowych. W tym zakresie informację przesłała Krajowa Szkoła Sądownictwa i Prokuratury. Jednocześnie pragnę powiedzieć, że organy kontroli skarbowej i organy podatkowe z dniem 1 stycznia 2014 r. będą mogły oprócz pisemnego kierowania zapytań do Krajowego Rejestru Karnego korzystać możliwości uzyskiwania informacji z rejestru za pośrednictwem systemu teleinformatycznego. Na mocy art. 19 ust. 1b ustawy z 24 maja 2000 r. o Krajowym Rejestrze Karnym w brzmieniu nadanym ustawą z 7 grudnia 2012 r. (art. 7 pkt 1) lit. a) wszystkie podmioty, którym ustawodawca przyznał prawo do uzyskania informacji z Krajowego Rejestru Karnego będą mogły składać zapytania za pośrednictwem e-platformy Ministerstwa Sprawiedliwości i tą samą drogą otrzymywać informacje. W Ministerstwie Sprawiedliwości trwają obecnie prace nad projektem rozporządzenia regulującego tryb udzielania informacji o osobach oraz o podmiotach zbiorowych, które będą mogły korzystać z pośrednictwa systemu teleinformatycznego. Jest to konieczność, która musi zostać przeprowadzona, aby nie naruszać uprawnień podmiotów gospodarczych oraz obywateli.

Jednocześnie cały czas w ramach działań, które dotyczą sposobu wykonywania kary orzeczonej przez sądy, Minister Sprawiedliwości spowodował wydanie rozporządzenia wykonawczego do art. 176 Kodeksu karnego wykonawczego dotyczące szczegółowego trybu wykonywania obowiązków i uprawnień przez kuratorów sądowych w sprawach karnych wykonawczych. Rozporządzenie to weszło w życie w dniu 26 marca 2013 r. Określa ono w sposób szczegółowy wykonywanie obowiązków i uprawnień przez kuratorów sądowych, w szczegółowy sposób wykonywanie tych obowiązków i uprawnień przez stowarzyszenia, organizacje instytucje i osoby, którym powierzono sprawowanie dozoru, a także sposób i tryb wykonywania dozoru stosowanego w związku z orzeczonymi karami, środkami karnymi zabezpieczającymi i profilaktycznymi oraz tryb wyznaczania przedstawicieli przez stowarzyszenia, organizacje i instytucje. Myślę, że cel jest dla wszystkich państwa jasny. To jest zwiększenie efektywności i skuteczności wykonywania orzeczeń przez kuratorską służbę sądową, ale też przez organizacje pozarządowe, które mogą się dzisiaj takiego zadania podjąć.

Jednocześnie Minister Sprawiedliwości podjął decyzję o przygotowaniu projektu założeń ustawy o zmianie ustawy o kuratorach sądowych, którego zasadniczym celem jest poprawienie ustroju, funkcjonowania i organizacji kuratorskiej służby sądowej. Przygotowano opracowania, analizy orzecznictwa i wykonawstwa w sprawach karnych, w których zwrócono uwagę na bardzo wysoką liczbę orzeczeń związanych z szeroko pojętą probacją i problemem jej dobrego potem wykonywania. Ta materia została również wykorzystana przez Komisję Kodyfikacyjną Prawa Karnego.

W dniu 4 stycznia 2013 r. w ramach wydanych przez Ministra Sprawiedliwości ogólnych kierunków nadzoru administracyjnego nad działalnością administracyjną sądów powszechnych w 2013 r. ustalono kierunki w zakresie działań wykonawczych związanych, powiedzmy, czy będących jakby konsekwencją tych uchybień stwierdzonych w sprawie kolokwialnie nazywanej Amber Gold, w szczególności w zakresie stwierdzenia prawomocności orzeczeń oraz doręczenia pism procesowych, prawidłowości i sprawności postępowania wykonawczego w przedmiocie wykonywania kary pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem oraz zarządzania jej wykonania, kontroli wykonywania zadań służbowych przez kierowników zespołów kuratorskiej służby sądowej, zwłaszcza czynności podejmowanych w ramach nadzoru nad terminowością wykonywania obowiązków przez kuratorów, kontroli sprawności, terminowości i prawidłowości realizowanych przez kuratorów sądowych czynności związanych z kontrolowaniem w okresie próby wykonania przez skazanego lub sprawcę nałożonych na niego obowiązków ze szczególnym uwzględnieniem spraw, w których sąd nałożył na skazanego lub sprawcę obowiązek naprawienia szkody na podstawie art. 72 §. 2 Kodeksu karnego. Jednocześnie te wszystkie kwestie były poruszane w ramach prowadzonych przez Ministra Sprawiedliwości i jego współpracowników działań bieżących, takich narad nadzorczych zarówno z kuratorami okręgowymi (ta narada odbyła się kwietniu 2013 r.) jak również z prezesami sądów apelacyjnych oraz okręgowych (w czerwcu 2013 r.). W dniu jutrzejszym odbędzie się również spotkanie, narada przedstawicieli Ministerstwa Sprawiedliwości z sędziami penitencjarnymi, która również będzie poświęcona tematyce zagadnień związanych z ujawnianymi nieprawidłowościami w oku postępowań wykonawczych w ramach tego zewnętrznego i wewnętrznego nadzoru administracyjnego w trakcie ostatniego roku.

Przedstawiając te informacje oraz informację na piśmie, proszę o przyjęcie tych wyjaśnień. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Dariusz Rosati (PO):

Dziękuję bardzo, panie ministrze. W imieniu Komisji Nadzoru Finansowego głos zabierze przewodniczący pan Andrzej Jakubiak. Bardzo proszę, panie przewodniczący.

Przewodniczący Komisji Nadzoru Finansowego Andrzej Jakubiak:

Bardzo dziękuję. Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, postaram się tak krótko, jak to jest tylko możliwe, powiedzieć o trzech aspektach naszej działalności. Po pierwsze, nadal kontynuujemy te działania, które wiążą się z wpisywaniem podmiotów, które naszym zdaniem naruszają art. 171 Prawa bankowego, czyli wpisujemy je na listę ostrzeżeń publicznych i jednocześnie składamy zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia prze-

stępstwa właśnie z tego artykułu do prokuratury. W 2012 r. takich zawiadomień zostało złożonych 18, w tym roku do 10 września złożonych zostało 17. Z naszego więc punktu widzenia my tę pracę, nazwijmy ją, operacyjną nadal kontynuujemy, ale nie ukrywamy, że coraz większego znaczenia w tej naszej pracy nabierają propozycje tych przepisów, które dawałyby nam prawo żądania wyjaśnień od podmiotów, jakie później ostatecznie są wpisywane na listę ostrzeżeń publicznych i w stosunku do których kierowane są zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa.

Dziękujemy również, że w toku prac legislacyjnych, które przecież toczą się już w Sejmie, związanych z tą tematyką przyjęte zostały, powiedziałbym, nasze propozycje związane z kwestiami otrzymywania pewnych informacji jak również z kwestiami związanymi z prowadzeniem – bo zgłosiliśmy w toku prac nad założeniami do nowej ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym – listy ostrzeżeń publicznych. Więc w kwestii tych działań operacyjnych mogę powiedzieć tylko tyle, że na przestrzeni ostatniego roku bardzo dobrze układa nam się współpraca ze wszystkimi instytucjami i organami, które, powiedziałbym, zajmują się problematyką parabanków czy firm pożyczkowych. Oddzielam tutaj firmy pożyczkowe od parabanków, bo to nie jest to samo. Mogę tutaj wymienić UOKiK, Ministerstwo Finansów, które w każdym przypadku wpisania na listę ostrzeżeń publicznych lub złożenia zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa jest przez nas informowane.

Jeżeli napotykamy na jakieś problemy związane z działalnością firm pożyczkowych, a mają one charakter konsumencki, kierujemy stosowną informację do Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów i w drugą stronę ta współpraca jest też bardzo dobra. Mogę to podkreślić. Pragnę również zaprzeczyć tym informacjom, które pojawiały się, że źle się układa współpraca pomiędzy nami a prokuraturą. Nie, ta współpraca układa się dobrze, a wręcz można powiedzieć, bardzo dobrze, chociaż postępowania są długie. Rozumiemy, że one mają swoją specyfikę. Żadne, powiedziałbym, z tych dwóch głośnych zeszłego lata postępowań w tych sprawach – były dwie: najgłośniejsza była sprawa Amber Gold, ale druga też głośna, powiedziałbym, dotycząca Fin Royal – nie zostały zakończone, ale rozumiemy, że to jest kwestia przesłuchania świadków i zgromadzenia materiału dowodowego. Podkreślam jednak, że zarówno z prokuraturą jak i z organami ścigania, w tym z Agencją Bezpieczeństwa Wewnętrznego, współpracę, powiedziałbym, mamy bardzo dobrą. Także to jest nieprawdą, co w niektórych mediach się ukazało, że tej współpracy nie ma, bo coś tam. Nie, to jest nieprawda.

Drugim obszarem działalności Komisji jest kwestia związana z edukacją. Na przestrzeni ostatniego roku byliśmy uczestnikiem dużego programu, kampanii informacyjnej: „Sprawdź, zanim podpiszesz". Nie byliśmy jedynymi uczestnikami. Uczestniczyli BFG, Ministerstwo Finansów, Ministerstwo Sprawiedliwości, NBP, Policja i UOKiK. Jak państwo wiedzą, swego czasu było sporo różnego rodzaju spotów, które, powiedziałbym, zwracały uwagę klientów, obywateli, żeby czytali przed podpisaniem umowy, na co się decydują. W zakresie działalności edukacyjnej wydaliśmy również publikację: „Piramidy i inne oszustwa na rynku finansowym", zarówno w formie książkowej jak i w formie cyfrowej (publikacja jest upowszechniona na naszej stronie internetowej). Jest również to, o czym mówił pan minister Chmielewski – przygotowaliśmy cały cykl szkoleń dla prokuratorów i sędziów. Muszę z przyjemnością i satysfakcją powiedzieć, że te szkolenia spotykają się z uznaniem. Mamy nawet prośby o to, żeby takie szkolenia powtórzyć. Tak więc w tym zakresie wydaje nam się, że też mamy bardzo istotne pozytywne efekty. Wyciągnięte zostały należyte wnioski z tego, co się wydarzyło.

Oczywiście jeżeli chodzi o legislację, to nie będę powtarzał tego, co mówił pan minister Kowalczyk. Jesteśmy uczestnikiem zarówno w samej KNF jak i w grupie. Jeżeli chodzi o ten projekt założeń, to w bardzo wielu przypadkach jesteśmy jednym ze współautorów.

Muszę jednak powiedzieć o jednej rzeczy, która oczywiście znajduje się w tym piśmie adresowanym do przewodniczącego Rosatiego, które mają państwo przed sobą. Ona nie dotyczy bezpośrednio parabanków, ale wiąże się z tym rynkiem. Komisja Nadzoru Finansowego na początku tego roku wydała nową rekomendację T, która w znaczny sposób złagodziła wymogi, jakie stawiane są w stosunku do banków w przypadku udzielania kredytów konsumpcyjnych tak, ażeby, biorąc pod uwagę bardzo dobrą sytuację banków

– to złagodzenie czy uelastycznienie zasad oceny zdolności kredytowej dotyczy banków, które mają dobre wyniki finansowe i utrzymują wysokie wskaźniki wypłacalności powyżej 12% – ta akcja kredytowa mogła się rozwijać. Jak zresztą państwo wiedzą, w drugim, pod koniec drugiego kwartału, w trzecim obserwuje się pewną dynamikę wzrostu, jeśli chodzi o akcję kredytową w sektorze bankowym, ale trzeba sobie zdawać sprawę z tego, że jest to oczywiście wynikowa pomiędzy popytem a podażą. Jeżeli będzie większy popyt ze strony konsumentów, to oczywiście możemy liczyć na większą podaż. Te procesy ściśle monitorujemy, żeby znowu nie doprowadzić do takiej sytuacji, że w bankach zostanie nagromadzona znaczna liczba i znaczne kwoty kredytów nieobsługiwanych, zagrożonych, co będzie skutkowało stratami. Nie jesteśmy tym zainteresowani, ale wydaje się, że sytuacja na ten moment jest pod kontrolą. Tyle miałem do powiedzenia.

Przewodniczący poseł Dariusz Rosati (PO):

Dziękuję bardzo, panie przewodniczący. Jako ostatni przedstawiciel rządu głos zabierze przedstawiciel Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, zastępca prezesa, pan Król. Panie prezesie, bardzo proszę.

Zastępca prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów Jarosław Król:

Bardzo dziękuję. Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów na bieżąco monitoruje rynek usług finansowych zarówno świadczonych przez banki i SKOK, czyli te podmioty, które są nadzorowane przez KNF, jak również rynek pozabankowych usług finansowych. Statystycznie to wygląda tak, że przez ostatnie półtora roku prowadziliśmy 185 postępowań w stosunku do firm z sektora usług finansowych. Wydanych zostało 50 decyzji stwierdzających stosowanie niedozwolonych praktyk, a w tym 18 dotyczących właśnie firm pożyczkowych. To więc jakby pokazuje, że naruszenia na tym rynku są właściwe również dla banków, również dla podmiotów nadzorowanych jak również tych nienadzorowanych.

W odniesieniu do tego, o czym mówił pan przewodniczący o liście KNF, przedstawię kilka informacji. Na bieżąco otrzymujemy informacje od pana przewodniczącego o firmach, które są wpisywane na tę listę, przy czym trzeba pamiętać, że te firmy wpisywane są z różnych powodów i wskutek różnego rodzaju sygnałów, więc o ile pan przewodniczący jest w stanie na ich podstawie przygotować zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa, o tyle w tej informacji, którą przedstawia pan przewodniczący nam, nie ma informacji dotyczących naruszenia zbiorowych interesów konsumentów. Stąd, o ile Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów zajmuje się każdą z tych firm, która została wpisana na listę, o tyle do tej pory w stosunku do 9 podmiotów została wydana decyzja o naruszeniu zbiorowych interesów konsumentów.

Te firmy, które są wpisane na listę KNF, to często są jakieś byty wirtualne. Załóżmy, że to dotyczy tych pierwszych wpisanych. Są to również firmy, które mają siedzibę zagranicą, albo siedzibę w Polsce, ale faktycznie potem nie występują. Są to również firmy, które są wpisane do KRS, ale na przykład nie mają organów, które zarządzałyby nimi. Stąd podejmowanie działań w stosunku do takich firm jest niezwykle utrudnione. Jakimś remedium na to ma być i faktycznie jest porozumienie, jakie Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów zawarł zarówno z Agencją Bezpieczeństwa Wewnętrznego jak również z Prokuratorem Generalnym. To służy właśnie wymianie danych i informacji o tego rodzaju firmach.

Najistotniejsza z punktu widzenia działalności Urzędu jest realizacja kompetencji przez Urząd. Urząd zajmuje się oczywiście wszystkim branżami, ale między innymi właśnie też branżą pozabankowych usług finansowych. W trakcie ostatniego roku przeprowadzone zostały 3 kontrole dotyczące właśnie tego rynku. W wyniku tych kontroli zostały opublikowane 3 raporty: w grudniu 2012 r. raport z kontroli przedsiębiorców udzielających kredytów konsumenckich, następnie w maju 2013 r. został opublikowany raport o wyniku kontroli reklamy parabanków, reklamy pozabankowych instytucji finansowych, gdzie wiele nieprawidłowości dzięki właśnie działaniom Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów zostało wyeliminowanych. Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów oba raporty przedłożył na ręce pana przewodniczącego, także można się z nimi dokładnie zapoznać. I trzeci raport, chyba najistotniejszy z czerwca tego roku,

który pokazuje wyniki kontroli Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w firmach pożyczkowych, ale w zakresie różnego rodzaju opłat, które te firmy stosują. Trzeba bowiem pamiętać, że jeżeli chodzi o firmy pożyczkowe, to tu jest faktyczny problem. Samo oprocentowanie jest zazwyczaj niskie, natomiast to, co jest dla konsumentów problematyczne, to opłaty, które są ukryte, które nie są uwzględnione często w ramach rzeczywistej rocznej stopy oprocentowania czy też w całkowitym koszcie kredytu. Czasami, to też w toku tej kontroli wykazaliśmy, niektórzy przedsiębiorcy w sposób błędny wyliczyli rzeczywistą roczną stopę oprocentowania.

Proszę państwa, w stosunku do wszystkich firm – szczegółowe informacje zawarte są w piśmie, które przedłożyliśmy na ręce pana przewodniczącego – zostały podjęte działania: toczą się postępowania, zostały wydane decyzje bądź też kierowane są pozwy do Sądu Konkurencji i Konsumentów o uznanie postanowień za niedozwolone.

Kolejny aspekt sprawy niezwykle istotny to działania edukacyjne. Tutaj Urząd przywiązuje niezwykle dużą wagę do tego rodzaju działań. W sierpniu 2012 r. na stronie UOKiK został umieszczony baner: „Usługi Finansowe – Poradnik dla Konsumentów", gdzie znajdują się 52 pytania i odpowiedzi, najczęstsze pytania i odpowiedzi, więc każdy konsument może tam uzyskać informacje. To jest wiele tysięcy ściągnięć tego rodzaju informacji. Potem we wrześniu ubiegłego roku w ramach projektu: „Edukacja Finansowa – Zapobieganie Nadmiernemu Zadłużeniu", powstała edukacyjna strona internetowa: „Życie w Kredycie". Mówił o tym już pan przewodniczący – Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów wziął aktywny udział w akcji „Nie daj się nabrać – sprawdź, zanim podpiszesz". Zostały też wydane liczne publikacje, które Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów dystrybuuje w ramach miejskich i powiatowych rzeczników konsumentów jak również organizacji konsumenckich, na przykład „Przewodnik po usługach finansowych". Ta publikacja też jest dostępna na stronie. Też mamy wiele pobrań tej publikacji.

Kolejna istotna sprawa to, proszę państwa, działania edukacyjne skierowane do szczególnych grup konsumentów. Tam też są elementy edukacji finansowej: projekt „Młodzi Konsumenci i Rynek", czy też w ramach projektu skierowanego do seniorów. To była broszura: „Bądź świadomym konsumentem".

Jeżeli chodzi o działania legislacyjne, to Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów inicjatywy nie ma, natomiast tutaj pan minister finansów przedstawił informację na temat założeń, które są teraz w uzgodnieniach międzyresortowych. O ostatecznym kształcie tych założeń zdecyduje Rada Ministrów, natomiast w toku tych uzgodnień zgłosiliśmy pewne wątpliwości. Jeżeli chodzi o prowadzenie rejestru, już na poprzednim, czy jeszcze poprzednim posiedzeniu poświęconemu temu tematowi mówiłem, że istnieją istotne wątpliwości natury prawnej i konstytucyjnej, czy Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów może prowadzić tego rodzaju rejestr. Urząd prowadzi działania horyzontalne, *ex post*, czyli kwestionuje, jak każdy tego rodzaju w ramach Unii Europejskiej, działania, praktyki przedsiębiorców na rynku, a nie jest organem regulacyjnym. Ten nadzór ma charakter merytoryczny, a nie ostrożnościowy. W związku z tym tutaj Urząd nie mógłby naszym zdaniem zgodnie z analizami, które mamy, jednocześnie na przykład zakwestionować stosowane praktyki naruszające zbiorowe interesy konsumentów w firmie pożyczkowej, co miałoby skutkować, miałoby działanie uprzednie do tego na przykład, że taki przedsiębiorca nie mógłby być wpisany do rejestru albo skutkowałoby to wykreśleniem z rejestru. To nie może się odbywać w ramach jednego organu.

Chcę też powiedzieć, że to Urząd zainicjował dyskusję na temat konieczności wprowadzenia rejestru firm pożyczkowych i zrobił to jeszcze przed tak zwaną aferą Amber Gold w piśmie kierowanym do pana ministra finansów w kwietniu poprzedniego roku. To jest więc ta kwestia.

I druga sprawa, jeżeli chodzi o kwestie legislacyjne, to akurat na bieżącym posiedzeniu Sejmu odbędzie się pierwsze czytanie nowelizacji ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Tutaj jest jeden z tematów, który mieści się w dzisiaj omawianym zakresie, mianowicie prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, o ile oczywiście będzie taka akceptacja Wysokiej Izby, będzie miał dodatkowe uprawnienie, którym będzie możliwość publicznego ostrzegania w sytuacji, kiedy w toku postępowania okaże

się, że konsumenci narażeni są na szczególnie duże straty. Takiej możliwości do tej pory nie ma w polskim prawie. Teraz taka możliwość zaistnieje. Bardzo dziękuję za uwagę.

Przewodniczący poseł Dariusz Rosati (PO):

Dziękuję bardzo, panie prezesie. Szanowni państwo, bardzo proszę o spokój. Naprawdę dyskutujemy o bardzo ważnej sprawie. Przypomnę, że rok temu doszło do nadużyć i strat polskich obywateli na dużą naprawdę skalę. Zajmujemy się tym, zresztą nie pierwszy raz, zwracam na to uwagę. Jesteśmy odpowiedzialni za to, aby przyczyny, dla których mogło dojść do tak wielkiej skali oszustw i wyłudzeń – te przyczyny leżały w systemie prawnym, opieszałości działań podejmowanych przez poszczególne urzędy – jesteśmy odpowiedzialni za to, że by poprawić system prawny i egzekucję prawa w taki sposób, żeby do takich sytuacji więcej nie dochodziło. Także bardzo proszę szanownych członków Komisji o to, żeby z pewną powagą i uwagą podchodzili do tego, o czym w tej chwili dyskutujemy. Proszę bardzo, otwieram dyskusję. Pan poseł Janczyk.

Poseł Wiesław Janczyk (PiS):

Dziękuję bardzo. Panie przewodniczący, panie i panowie, szanowni państwo, chciałbym w nawiązaniu do informacji, które przedłożył przedstawiciel Ministerstwa Finansów, pan minister Kowalczyk, zapytać, czy nie jest tak, że jednak te prace i uzgodnienia międzyresortowe dotyczące tych pomysłów zgłaszanych w debacie sejmowych takich, jak wyznaczenie parametrów maksymalnych transakcji na rynku *shadow banking*, parametrów dotyczących całości kosztu takiej pożyczki czy kredytu udzielanego przez parabanki, koszty maksymalne prowizji, wysokość odsetek, są postulatami zgłaszanymi przez każdego, kto rozsądnie i z troską myślał o tym rynku i o tym, jak dużo kłopotów dostarczał on słabszym stronom transakcji, czyli najczęściej pożyczkobiorcom. Wydaje mi się, że są one dość oczywiste. Pytanie, dlaczego tak długo, właściwie rok od afery Amber Gold trzeba czekać na wdrożenie ich do systemu polskiego prawa?

Zostaje kolejna kwestia tego panaceum pod tytułem: zamieszczanie na stronach KNF podmiotów, które działają nierzetelnie. Wydaje się to być taką pracą, która być może wiele usprawiedliwia w opinii publicznej, pokazuje działania, ale jednak działaniem zdecydowanie opóźniającym cały proces przestrzegania i dochodzenia właściwie do takiego stanu rzeczy, w którym te podmioty, które funkcjonują, mogą dokonywać nadużyć. Wydaje mi się, że potrzeba tutaj lepszych rozwiązań, to znaczy, takich, które na bieżąco dawałyby legitymację do tego, że ktoś może działać na tym rynku albo wykluczały taką możliwość działania. I dopiero to byłoby rzeczywistym hamulcem ograniczającym możliwości nadużyć na tym rynku.

Zatem jest pytanie o to, czy idziemy w kierunku stworzenia centralnego rejestru wszystkich umów zawieranych w obszarze *shadow banking*? Czy w ogóle jest to możliwe? Czy te prace i te uzgodnienia międzyresortowe, które są prowadzone nad tym projektem ustawy, który miałby ten obszar usystematyzować, idą w tym kierunku? Chciałem to wiedzieć na pewno, bo to wydaje się bardzo ważne. To znaczy, taka informacja dałaby też wiedzę, której wydaje mi się, na dzisiaj ani Ministerstwo Finansów, ani Komisja Nadzoru Finansowego nie posiada dotyczącą całościowej skali, licząc nominalnie wielkość aktywów, które funkcjonują w tym segmencie, czyli wielkość zobowiązań wynikających z tych umów, i również jeśli chodzi o skale ilościową tych zawieranych umów.

Przypominam sobie, jak premier Donald Tusk odpowiadał z mównicy sejmowej na pytanie zatroskanych posłów o los tego obszaru usług finansowych: depozytowych i kredytowych, mówiąc, że ta skala ma charakter marginalny, licząc do całego systemu bankowego. Ale jest pytanie, czy my mamy pełną wiedzę na temat skali tych umów? Czy nie jest jednak tak, że znaczna część tych umów funkcjonuje na rynku w taki sposób, że po prostu nikt o nich nie wie. To wydaje mi się takim zasadniczym momentem, który wymaga omówienia i rozstrzygnięcia. Tutaj pan, mój przedmówca nadmienił fakt pewnej wirtualności tych podmiotów, które są zdiagnozowane jako podmioty nierzetelne. Fakt jest taki, że prawdopodobnie zamieszczenie takiego podmiotu na liście KNF skutkuje jego wygaszeniem, odsunięciem się od rynku tych usług, ale w zamian za to, jak grzyby po deszczu powstają nowe podmioty.

Kończąc, chcę też zwrócić uwagę na taki szczegół, że jest w tej chwili wśród posłów również próba poszukiwania rozwiązań jakby montowanych trochę na własną rękę polegających na tym, że pojawia się próba regulacji rynku w taki sposób, żeby nie było zgody i możliwości pożyczania przez instytucje bankowe pieniędzy osobom, które nie posiadają zdolności kredytowej. Rzecz, jak węzeł gordyjski, zawarta jest w projekcie poselskim w druku nr 992, który, nie ukrywam, też był ostatnio procedowany na forum podkomisji stałej do spraw instytucji finansowych.

W tym projekcie zaproponowano pewne zmiany w nadzorze nad rynkiem finansowym polegające właśnie na wykluczeniu możliwości udzielania pożyczek i kredytów osobom, które nie posiadają zdolności kredytowej. Wydaje się jednak, że pomimo tego, że ostatecznie ten projekt uzyskał pozytywną opinię rządu, przynajmniej w tym podstawowym elemencie, to jednak nie może to być koniec poszukiwań najlepszych rozwiązań dlatego, że pójście w tym kierunku z kolei spowoduje, że jeszcze kilka milionów osób, które muszą korzystać z usług finansowych: usług pożyczkowych i usług kredytowych, zostanie wykluczonych i zepchniętych właśnie do sektora parabankowego. To budzi moją poważną obawę i dobrze, że dyskusja po upływie jednego roku od afery Amber Gold, która, tak nawiasem mówiąc, jakkolwiek bardzo kosztowna, zapewne uchroniła – nie bójmy się tego powiedzieć – tysiące a może nawet dziesiątki tysięcy osób od podpisywania pochopnego umów i spowodowała taką większą akcję informacyjną, która wzmogła ostrożność społeczną, niemniej jednak uważam, że należy przyspieszyć wszelkie prace rządowe i w związku z tym kieruje pytanie do pana ministra Kowalczyka o to, jak sądzi, kiedy ten dokument, o którym wspomniał trafi pod obrady Sejmu do pierwszego czytania? Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Dariusz Rosati (PO):

Dziękuję panu przewodniczącemu. Proszę bardzo, jako następna głos zabierze pani przewodnicząca Skowrońska.

Poseł Krystyna Skowrońska (PO):

Jednoznacznie krócej, ale żeby wybrzmiało z obu końców sali, że z jednakową troską i wszystkie kluby poselskie troszczą się o tych, którzy deponują pieniądze czy zaciągają kredyty w instytucjach parabankowych czy w innych instytucjach, i zastanawiają się, jak ich ochronić. Myślę, że informacja po części dotycząca zrealizowanych prac nad projektem ustawy o zmianie ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym a także zapowiedzi, bo w trakcie posiedzenia podkomisji do spraw instytucji finansowych minister finansów wskazał, nad jakimi projektami pracuje, które mają dać szansę na wzmocnienie pewności i ochronę interesów Polaków zarówno, jeżeli chodzi o depozyty jak i koszty zaciąganych zobowiązań. Myślę, że obecnie jest to sprawa najważniejsza, bo okres dyskusji po tej słynnej aferze mamy za sobą.

Komitet Stabilności Finansowej przygotował pewne rozwiązania i ważne, że dzisiaj nas o tym poinformowano i przedstawiono, jakie będą kolejne kroki podejmowane w celu poprawienia bezpieczeństwa na rynku finansowym i jak zrobić, aby było bezpiecznie. I to jest moje główne pytanie. Chcę również, żeby wybrzmiało, że wszyscy chyba na tej sali chcemy dbać i troszczyć się, jak pan poseł Janczyk, szef podkomisji do spraw instytucji finansowych, powiedział, o bezpieczeństwo obywatela we współpracy z instytucjami finansowymi.

Przewodniczący poseł Dariusz Rosati (PO):

Dziękuję bardzo, pani przewodnicząca. Czy są jeszcze jakieś inne zgłoszenia? Innych głosów nie słyszę, więc może poproszę teraz pana ministra Kowalczyka o udzielenie odpowiedzi na pytania. Jeżeli ktoś jeszcze z przedstawicieli instytucji państwowych chciałby się potem wypowiedzieć, to też udzielę głosu. Bardzo proszę, panie ministrze.

Podsekretarz stanu w MF Wojciech Kowalczyk:

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, szanowni państwo, tak, jak mówiłem w mojej wcześniejszej wypowiedzi, raport Komitetu Stabilności Finansowej został przyjęty w marcu tego roku. Już w sierpniu skierowaliśmy do uzgodnień projekt założeń. Odpowiadając na pytanie pana posła Janczyka, jest to dla mnie i dla nas sprawa priorytetowa

mimo całego skomplikowania materii. Wielokrotnie deklarowałem to w mediach publicznie, że chciałbym, żeby to miało stuprocentowy priorytet ze strony Ministerstwa Finansów. Pragnę jednak nadmienić, że materia jest nad wyraz skomplikowana, ponieważ chodzi o to, żebyśmy przez zbytnie zaostrzenie przepisów nie doprowadzili do sytuacji, w której dostęp do pożyczek i kredytów konsumenckich ulegnie ograniczeniu, co miałoby przeciwstawny skutek do tego, który chcemy osiągnąć, chroniąc oczywiście konsumenta.

Jeżeli chodzi o firmy pożyczkowe, to nie można firm pożyczkowych zaliczyć do parabanków, ponieważ one nie wykonują czynności, które są zastrzeżone tylko dla banków w tym kontekście. Jeśli chodzi o dyrektywę o kredycie konsumenckim, to ona nakazuje badanie zdolności kredytowej firmom pożyczkowym, ale nie zakazuje udzielania pożyczek *de facto*. Poproszę pana prezesa Króla o doprecyzowanie, jeżeli byłaby taka wola, ale ona nie zakazuje.

W kwestii art. 70 Prawa bankowego, niestety z tego artykułu wynika, że takim osobom, które nie posiadają zdolności kredytowej, kredytów czy też pożyczek banki udzielać nie mogą.

Jeżeli chodzi o sprawę dotyczącą *shadow banking*, to mam problem, ponieważ ta definicja jest na tyle szeroka i nieprecyzyjna, że praktycznie ciężko zaliczyć firmy pożyczkowe do podmiotów określanym mianem *shadow banking*.

Jeszcze na zakończenie chciałbym podkreślić z całą mocą, że jest pełna determinacja, żeby uzgodnienia międzyresortowe zakończyć jak najszybciej, mimo tej skomplikowanej materii szczególnie w tych aspektach, które wymieniłem, czyli kosztów odsetek, kosztów całości. Składam jednak deklarację, że dołożymy wszelkich starań ze strony Ministerstwa Finansów, żeby prace po naszej stronie szły jak najpłynniej, żeby udało się do końca roku ten projekt skierować pod obrady Rady Ministrów. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Dariusz Rosati (PO):

Dziękuję bardzo. Czy ktoś jeszcze z przedstawicieli administracji rządowej chciałby się wypowiedzieć w tej sprawie? Nie słyszę. Zgłasza się jednak pan poseł Bogucki.

Poseł Jacek Bogucki (SP):

Panie przewodniczący, panie ministrze, nie powiem, że tylko z niepokojem, ale trochę chyba z przerażeniem słyszę o terminach, o których mówi pan minister. Zdaję sobie sprawę ze stopnia skomplikowania materii. Jednak jeśli w marcu Komitet Stabilności Finansowej opracował już założenia i ministerstwu trzeba było czasu do sierpnia, aby te założenia, przypominam, założenia trafiły do uzgodnień międzyresortowych, a teraz pan minister mówi, że do końca roku potrzeba ministerstwu czasu, żeby założenia wróciły nadal w postaci założeń, to półtora roku od afery Amber Gold na to, żeby przygotować założenia daje podstawę, by sądzić, że w tej kadencji nie ma już żadnych szans na to, że ustawa zostanie uchwalona, biorąc pod uwagę to tempo prac.

Nigdy nie byłem klientem SKOK, nie mam udziałów w SKOK, a moja formacja nigdy nie miała ze SKOK nic wspólnego, ale państwu udało się w bardzo krótkim czasie doprowadzić do tego, aby SKOK objąć w pełni Prawem bankowym. Pojawiły się projekty poselskie i działo się to bardzo szybko. W przypadku natomiast afery Amber Gold wiemy z informacji, że były analizy, narady, kampania informacyjna i projekt założeń, który po półtora roku trafił do uzgodnień międzyresortowych, po roku. Czy naprawdę te działania są wystarczające, biorąc pod uwagę ilość ludzkich tragedii, ilość strat nie tylko materialnych, które ponieśli ci, którzy swoje depozyty umieszczali w instytucjach parabankowych?

Z drugiej strony, ponieważ tematem, który został też objęty tą informacją jest także udzielanie pożyczek przez instytucje pozabankowe, czy naprawdę państwo nie widzicie tego problemu, że 30.000% odsetek w skali rocznej to jest trochę – mówię oczywiście o całkowitym koszcie kredytu czy pożyczki – zbyt dużo?

Chyba najbardziej efektywną pod względem skutków i dotarcia do ludzi była nie kampania informacyjna Ministerstwa Finansów czy kogokolwiek innego, lecz sama afera Amber Gold, ale to była zbyt kosztowna dla wielu Polaków kampania informacyjna, bo kosztowała tyle, ile w tej aferze wielu ludzi straciło. Dlatego powinniśmy jednak oczekiwać, aby te terminy zostały w sposób realny skrócone, były działaniami bardziej rze-

czywistymi, bo te wydają mi się działaniami pozorowanymi. Skutki natomiast w postaci kolejnych tragedii ludzkich, kolejnych strat polskich obywateli, którym państwo powinno zapewnić w miarę stabilne warunki bezpieczeństwa zarówno lokat jak i nie dopuścić do lichwy, która chyba już w starożytności była zakazana, a w tej chwili zakazana jest w każdym państwie. Teoretycznie w Polsce też jest zakazana, ale w praktyce, jak wynika z informacji, jest z tym różnie. Tak więc wydaje mi się, że ta informacja nie spełnia tego kryterium. Nadal nie wiemy, kiedy w rzeczywistości ten problem zostanie rozwiązany przez rząd w ten sposób, że trafi do parlamentu konkretny projekt ustawy. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Dariusz Rosati (PO):

Dziękuję bardzo. Czy są inne zgłoszenia czy nie? Innych głosów nie słyszę. O głos prosi jeszcze pan minister Kowalczyk.

Podsekretarz stanu w MF Wojciech Kowalczyk:

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, szanowny panie pośle, jak powiedziałem, 18 marca Komitet Stabilności Finansowej wydał rekomendację, nie projekt założeń ustawy, tylko rekomendację. W czerwcu otrzymaliśmy zgodę Zespołu Programowania Prawa rządu na wpisanie na listę prac rządu i rozpoczęliśmy prace nad założeniami do ustawy. W sierpniu rozesłaliśmy projekt założeń do ustawy do uzgodnień międzyresortowych. Konsultacje społeczne, konferencje uzgodnieniowe – myślę, że dwa czy półtora miesiąca to minimum, które potrzebujemy, i to jest bardzo krótko, biorąc pod uwagę skomplikowaną materię. Przed nami jeszcze Komitet Stały i dopiero Rada Ministrów.

Moja deklaracja w sprawie przyjęcia przez Radę Ministrów tego projektu założeń do końca roku jest naprawdę nie tylko bardzo ambitna, ale zakłada naprawdę szybkie procedowanie. Jest to typowa ścieżka legislacyjna, której nie da się skrócić tym bardziej, że jeszcze raz podkreślę z całą mocą, nie jest naszą intencją ograniczenie dostępu do rynku kredytów konsumenckich czy też pożyczek dla konsumentów czy też ograniczanie działalności uczciwie działających firm pożyczkowych. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Dariusz Rosati (PO):

Dziękuję bardzo. Proszę państwa, rozumiem oczywiście oczekiwania części posłów, które są chyba oczekiwaniami nas wszystkich, żeby jak najszybciej mieć w parlamencie projekt ustawy, jaki w sposób skuteczny wypełniałby te luki, które jakby przyczyniły się do tego, że wybuchła afera Amber Gold a także parę innych afer. Jednak zwracam uwagę na to, że materia jest bardzo skomplikowana. Rozciąga się na obszar kompetencji różnych resortów i różnych ministrów. Tu mieliśmy jeden przykład. Pan prezes Król w imieniu Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów zwracał uwagę na przykład na to, że pewne zapisy wymagają dalszych dyskusji, bo sprawa nie jest jednoznaczna, jeżeli chodzi o podział kompetencji i nałożenie pewnych dodatkowych obowiązków na Urząd, więc zwracam uwagę na to, że naprawdę jest to sprawa trudna. Niemniej jednak, panie ministrze, zwracam się do pana ministra Kowalczyka, proszę przyjąć te wypowiedzi tutaj na tym posiedzeniu jako wyraz oczekiwań posłów, żeby rzeczywiście ten projekt ustawy jak najszybciej trafił do parlamentu do prac, ponieważ jest on bardzo potrzebny.

Posłom wnioskodawcom, przedstawicielom Klubu Solidarna Polska, chcę przypomnieć, że pracujemy nad tym w sposób ciągły. To jest trzecie posiedzenie naszej Komisji poświęcone wnioskom, mówiąc w największym skrócie, płynącym z afery Amber Gold. To znaczy, posiedzenia, w trakcie których dokonujemy przeglądu prac Komitetu Stabilności Finansowej i wniosków, do jakich doszedł ten Komitet, a następnie stanu zaawansowania prac w poszczególnych resortach zmierzających do zwiększenia bezpieczeństwa obrotu finansowego i wyeliminowania możliwości tego typu praktyki, jaką stosował Amber Gold. W dniu 5 grudnia ubiegłego roku odbyliśmy posiedzenie w tej sprawie i 4 kwietnia, kiedy zapoznawaliśmy się z wynikami prac Komitetu Stabilności Finansowej, więc zapewniam posłów Klubu Solidarna Polska, że sprawa jak najbardziej znajdują się ciągle w centrum uwagi naszej Komisji.

Szanowni państwo, kończymy dyskusję. Musimy podjąć decyzję w kwestii tego, czy istnieje potrzeba przeprowadzenia debaty w tej sprawie na posiedzeniu Sejmu. Moje osobiste odczucie jest takie, że otrzymaliśmy wyczerpującą informację na temat stanu zaawansowania prac związanych z realizacją rekomendacji Komitetu Stabilności Finan-

sowej. Ze strony posłów były oczywiście oczekiwania, żeby przyspieszać te prace, ale nie było właściwie wniosku o objęcie tymi pracami jakichś nowych obszarów albo o skierowanie uwagi rządu na zupełnie inne dziedziny i z tego powodu uważam, że nie ma potrzeby, aby powracać do tego tematu na posiedzeniu plenarnym Sejmu.

Chciałbym w związku z tym zaproponować państwu, abyśmy odpowiedzieli pani marszałek właśnie w taki sposób, że przeprowadziliśmy dyskusję na ten temat, wysłuchaliśmy informacji ze strony przedstawicieli zaangażowanych w temat resortów i instytucji, przyjęliśmy do wiadomości te informacje i w związku z tym poza tą dyskusją nie widzimy potrzeby, żeby kontynuować ten temat na posiedzeniu plenarnym. Dodatkowym argumentem oczywiście już nie tej wagi, ale który zawsze warto brać pod uwagę, jest taki argument, że nawet sam poseł wnioskodawca nie pojawił się dziś. Wygląda więc na to, że nie jest specjalnie zainteresowany tym, co… Ja rozumiem, ale pan przewodniczący mógłby jednak się pofatygować również do nas i być może wtedy zapytałbym go osobiście, czy informacja, którą uzyskaliśmy tutaj jest dla niego informacją wyczerpującą i wystarczającą. Zatem w sprawie mojego wniosku pan poseł Bogucki, bardzo proszę.

Poseł Jacek Bogucki (SP):

Panie przewodniczący, gdyby przewodniczący wszystkich klubów musieli wszystkie podpisane przez siebie projekty ustaw, podpisane przez siebie wnioski osobiście referować, to oczekiwałbym także, że przewodniczący pozostałych klubów zawsze przynajmniej jeśli nie na posiedzeniach komisji, to na posiedzeniach Sejmu osobiście zabierali głos, a przecież wiemy, że tak nie jest. To wynika z regulaminu, że wniosek pospisuje przewodniczący, ale w imieniu klubu, a nie jako jedna pojedyncza, indywidualna osoba. Dlatego to żądanie jest trochę dziwne.

Stawiam natomiast wniosek przeciwny. Wydaje mi się, że potrzebna jest taka debata choćby z dwóch powodów, z powodu takiego, że nadal jesteśmy w punkcie wyjścia, bo tak, jak powiedziałem, poza analizami, naradami i kampaniami informacyjnymi i projektem założeń, który trafił do uzgodnień międzyresortowych po roku, niczego więcej nie wiemy. Tak więc dobrze byłoby, żeby cała Izba, parlament dowiedział się jednak, jaki jest tok prac nad tym problemem.

Druga kwestia. W tych informacjach nie uzyskaliśmy właściwie żadnej odpowiedzi na temat skutków i wyciągniętych konsekwencji przez poszczególne instytucje rządowe wobec osób odpowiedzialnych za to, co stało się w aferze Amber Gold, bo przecież to podległe poszczególnym resortom instytucje, to podległe rządowi instytucje, także podległe rządowi instytucje w tej sprawie miały co najmniej wiele grzechów, co najmniej zaniedbań, być może bardziej poważnych, i taka informacja w tym materiale w ogóle nie znalazła się, dlatego ta debata jest konieczna. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Dariusz Rosati (PO):

Panie pośle, przepraszam, ale muszę się odnieść do dwóch spraw, które pan poruszył. Po pierwsze, wniosek Solidarnej Polski dotyczył działań organów państwa i instytucji państwowych w odniesieniu do podmiotów prowadzących działalność parabankową. Myślę, że naprawdę otrzymaliśmy bardzo wyczerpującą informację. Tematem nie było to, kogo ścigano, z jakiego paragrafu i jakie wyciągnięto konsekwencje w stosunku do tych osób.

Poseł Jacek Bogucki (SP):

Nie mówiłem o ściganiu. Mówiłem o…

Przewodniczący poseł Dariusz Rosati (PO):

Więc to po pierwsze. Po drugie, nie ma pan racji, mówiąc, że z urzędu przewodniczący klubu podpisuje takie wnioski, bo w piśmie pańskiego Klubu jest wyraźnie napisane, że Klub wyznaczył jako reprezentanta w tym punkcie przewodniczącego Mularczyka. Gdyby wyznaczył pana albo pana posła Romanka – obaj panowie uczestniczycie tutaj bardzo aktywnie w pracach naszej Komisji – nie byłoby w ogóle tego tematu, prawda? Natomiast pan poseł Mularczyk zgłosił się jako reprezentant, ale nie przyszedł na nasze posiedzenie, więc widocznie nie jest zainteresowany tym, co mógł tutaj usłyszeć.

Proszę państwa, ponieważ jest wniosek przeciwstawny, będziemy musieli głosować. Jeszcze przed głosowaniem pan przewodniczący Łopata.

Poseł Jan Łopata (PSL):

Jeśli państwo pozwolą, mam taką uwagę – może jak gdyby pogodzę strony, chociaż nie wiem, czy pogodzę. Otóż jestem wnioskodawcą. Złożyliśmy w imieniu Klubu Polskie Stronnictwo Ludowe projekt ustawy o zmianie ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym zawarty w druku nr 992, o którym była już tutaj mowa. Rzeczywiście procedowanie trwa trochę długo, ale jest jakby na finiszu – tak to można ocenić. Poprosiłem, żeby jeszcze jutro na ten temat nie debatować na posiedzeniu Komisji, bo doszły dodatkowe okoliczności, o których też państwo mówili, bo rzeczywiście jest to materia dość trudna. To może jednak nastąpić za dwa-trzy tygodnie.

Mam wrażenie oraz taką nadzieję i o to proszę, żeby finałem pracy w Komisji Finansów Publicznych była również debata na obradach plenarnych. Jest to też okazja i szansa na poszerzone odniesienie się nie tylko do merytorycznej propozycji zawartych w projekcie ustawy, ale również do tych wszystkich spraw, więc nie potrzeba dodatkowego, wydaje się, punktu i dyskusji w tej sprawie czy w tej kwestii. Taką mam uwagę i prośbę, by ci, którzy złożyli wniosek przeciwny, ewentualnie wycofali go. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Dariusz Rosati (PO):

Dziękuję bardzo, panie przewodniczący za tę próbę mediacji, ale chyba najprościej będzie przegłosować te dwa wnioski. Mamy wniosek Klubu Solidarna Polska o przeprowadzenie debaty. Ten wniosek został tutaj na dzisiejszym posiedzeniu podtrzymany. W związku z tym zapytam, kto jest za wnioskiem, aby przeprowadzić debatę na posiedzeniu plenarnym Sejmu w temacie, który był dzisiaj przedmiotem naszej uwagi, proszę o podniesienie ręki. Dziękuję bardzo. Kto jest przeciw? Dziękuję bardzo. Kto się wstrzymał od głosu? Dziękuję bardzo.

Za 5 głosów, 25 głosów przeciw, nikt się nie wstrzymał. Komisja odrzuciła ten wniosek.

Na tym wyczerpaliśmy posiedzenie naszej Komisji. Zamykam posiedzenie. Dziękuję wszystkim za udział. Dziękuję naszym gościom. Dziękuję panom ministrom, panom prezesom, panom przewodniczącym.